

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ จ.ปัตตานี

1. ความเป็นมา/พระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้พระราชทานให้เป็นแนวปฏิบัติของประชาชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลากว่า 25 ปี ได้ทรงเน้นหาแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกภัยพันตร์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

โอกาสพิเศษที่กรมวิชาการเกษตร ครบรอบ 36 ปี แห่งการสถาปนาในปี 2552 กรมวิชาการเกษตรจึงได้มีนโยบายให้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขึ้นทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเคลื่อนพระเกียรติฯ และเผยแพร่ผลงานสู่ประชาชน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 ได้มอบหมายให้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จัดทำศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จึงได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในศูนย์ฯ จำนวน 13 ไร่ ซึ่งเคยเป็นพื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการอาชีวบ้านเรือน และได้เปิดศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นทางการ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่หลักการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- เพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบที่นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ในการผลิต
- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาและการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร

4. พื้นที่เป้าหมาย

ภายในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี เลขที่ 100 หมู่ที่ 1 ตำบลม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จังหวัดปัตตานี ห่างจากจังหวัดปัตตานีไปทางทิศใต้ ระยะทาง 24 กิโลเมตร ตำแหน่งละติจูด 6 องศา 40 ลิปดา เหนือ ลองติจูด 101 องศา 18 ลิปดา มีอาณาเขตติดต่อตำบลไกลีเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ หมู่ที่ 4 ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ หมู่ที่ 1 ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ หมู่ที่ 1 ต.ม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดกับ หมู่ที่ 4 ต.แม่ลาน อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี

สภาพพื้นที่

เป็นที่ราบต่ำ อยู่ในเขตชลประทาน มีสภาพดินเป็นดินร่วนเหนียวปานกราย pH 4.78 มีอินทรีย์วัตถุ 1.63% ในโตรเรน 0.08% ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ 2.64 mg/kg และ โปรแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ 51 mg/kg (วิเคราะห์เมื่อ 11 ก.พ.52)

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานหลัก

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

5.2 หน่วยงานสนับสนุน

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8

6. งบประมาณ

งบปกติกรรมวิชาการเกษตร 202,200 บาท

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 การปรับปรุงพื้นที่

7.1.1 การปรับปรุงสร้างกัน้ำ จำนวน 2 แห่ง บริเวณที่พักอาศัย 1 แห่ง ขนาด 25x50x5 เมตร มีปริมาณน้ำกักเก็บ 3,750 ลบ.ม. เพื่อใช้ในแปลงปลูกพืชผัก พืชไร่ และที่พักอาศัย ขนาด 10x30x3 เมตร บริเวณโรงเรือนเพาะเห็ด มีปริมาณน้ำกักเก็บ 900 ลบ.ม. เพื่อใช้ในแปลงนา โรงเรือนเพาะเห็ด และโรงเรือนผักไฮโดรโปนิกส์

7.1.2 ปรับปรุงคุณภาพน้ำจากการระบายน้ำ กว้าง 2 เมตร ยาว 180 เมตร และบุดร่องคูรับน้ำจากคลองน้ำ กว้าง 1 เมตร ยาว 120 เมตร จำนวน 3 ร่อง ยาว 100 เมตร จำนวน 1 ร่อง และบุดร่องแปลงนา

7.2 ผังการปลูกพืช แบ่งเป็น 2 ส่วน

7.2.1 โซนที่ 1 พื้นที่ประมาณ 4 ไร่ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 คาดต้อนรับ โรงเรือนเพาะเห็ด และสร่าน้ำ

- ส่วนที่ 2 พื้นที่ทำนา 3 แปลง และโรงเรือนผักไฮโดรโปนิกส์

7.2.2 โซนที่ 2 พื้นที่ประมาณ 4 ไร่ แนวคันร่องปลูกไม้มีเนินด้านภายในร่องใช้ปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ ท้องถิ่น 2 ร่อง และปลูกอ้อยกับพืชชื้นค้าง 1 ร่อง ถัวลิสง 1 งาน

7.2.3 โซนที่ 3 พื้นที่ประมาณ 5 ไร่ เป็นที่พักอาศัย สร่าน้ำ ป่าไม้ใช้สอย และแปลงปลูกผัก เช่น พริก ข้าว ขิง ตะไคร้ มะนาว เป็นต้น

แผนการปลูกพืชหมุนเวียน

เตรียมแปลงร่องปลูกปีกานเช้มทึกระดวนครัว

แปลงอ้อยดันน้ำร่องเล็ก

เตรียมแปลงร่อง 3 ปุ๊กพืชไร่ 0.5 ไร่

แปลงร่องสวนที่ 1 ข้าวโพดอายุประมาณ 50 วัน

แปลงร่องสวนที่ 2 ปุ๊กอัลฟิจาร

แปลงลองกองและมะพร้าวน้ำหอม

ปุ๊กหวานแท้ร่องแปลงเล็ก

แปลงปุ๊กขา

ภาพที่ 1 กิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้ฯ

8. ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี